

Motion till riksdagen 2025/26:1441

av Patrik Lundqvist m.fl. (S)

Avskaffande av pubertetsrekvisitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av pubertetsutvecklingsrekvisitet i barnpornografibrottet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt FN:s barnkonvention är alla under 18 år barn. Det gäller likaså inom alla andra vedertagna definitioner – att omyndiga är de under 18 år. Men! Blir man utsatt för spridning av nakenbilder så är det inte en självklarhet att individer under 18 ses som just barn längre. Det finns nämligen ett mycket olyckligt undantag inom de så kallade barnpornografibrotten – som nog bättre benämns som dokumenterade övergrepp mot barn. Där är definitionen att ett barn är en person under 18 eller ”en person vars pubertetsutveckling inte är fullbordad”.

För många som läser det tolkar man nog det som båda kriterierna är orubbliga. Alltså att det andra kriteriet bara går in om man är över 18 år, men tyvärr så är det tvärtom, att man kan ses som vuxen även om man är under 18. Foton på en 9-åring med synligt pubishår och små tuttar ses därmed inte som ett barnpornografibrott, utan istället klassas det ofta som olaga integritetsintrång. Det är förvisso också ett allvarligt brott, men inte ett sexualbrott. De utreds också av andra enheter inom polisen än de som är specialiserade på digitala sexualbrott mot barn.

Det här pubertetsvillkorandet innebär till exempel att likvärdiga bilder på två barn i samma ålder, där det ena har gått in puberteten och det andra inte har gjort det, kommer att bedömas olika. Barn som alltså är utsatta för samma sak men har olika fysiologiska omständigheter, som de på inget vis kan påverka själva. Med ett krångligt juridiskt ord kallas det ”pubertetsutvecklingsrekvisitet”.

Att ha lagar som bygger på huruvida någon genomgått puberteten eller inte är mycket märkligt och svårbedömt. Det spelar dessutom ingen roll om gärningspersonen känner till åldern på barnet, vilket kanske många tror. Det finns ett nyligt fall där en

man som innehaft och delat bilder på en 14-åring friats i Sundsvalls tingsrätt. Trots att mannen erkänt vetskapen om hennes omyndiga ålder. Han kunde ändå inte dömas för barnpornografibrott – eftersom flickan hade genomgått pubertetsutveckling. Domstolen har inte gjort något fel, utan det är lagstiftningens utformning som är problemet.

Forskning visar att barn kommer in i puberteten allt tidigare, särskilt flickor i västvärlden. Det gör lagstiftningen särskilt omodern och skapar ett juridiskt hål vi måste täppa till snarast. Samtidigt så utvecklas både möjligheter att ta bilder och sprida desamma över världen i snabb takt och har så gjort länge. Det gör att fler och fler barn är med om att få nakenbilder på dem spridda. Enligt en rapport från Ecpat från 2022 har ungefär var fjärde flicka och var åttonde pojke i åldern 14–17 år varit med om det.

Att Sverige har kvar pubertetsutvecklingsrekvisitet är inte förenligt med barnkonventionen, och det bör avskaffas helt eller ändras så att det istället skyddar de som är över 18 som inte gått igenom puberteten. Det skulle göra det enklare att döma de som idag går fria och sudda ut en problematisk gråzon.

Patrik Lundqvist (S)

Kristoffer Lindberg (S)

Linnéa Wickman (S)